

A največja nesreča je zadela prevzetne Francoze pri reki Berezini. Napoleon je ukazal preko te reke, ko je voda najbolj narasla, dva mostova napraviti. Po póludne 26. septembra so začeli francoski vojaki čez mostova prehajati. Zvečer in po noči utrgal se je velik del mosta, ki je bil napravljen za prevažanje blagá, ter je vse, kar je bilo na njem, utonilo v valovih.

V jutro 28. dne septembra so napadli Rusi francoske vojake, ko so ravno preko Berezine prehajali. Rusov je bilo kot listja in trave. Nepopisljiv strah je prevzel Francoze. Vsak je hotel biti prvi na ónej strani reke. Nastala je velikanska gnječa. Poveljniki in prostaki, konjiki in pešci, vozovi in topovi — vse je tiščalo na most. Vse se je borilo za svoje življenje. Mnogo vojakov je bilo poteptanih, še več jih je utonilo v ledenej vodi, a od zadej so švigale smrtonosne ruske krogle.

Kar jih je srečno peté odneslo preko pogubne Berezine, pomikali so se meseca decembra počasi iz Rusije. Napoleon jo je prav na tihem pobrisal v Pariz, prepustivši ostanke svoje nesrečne vojske nemilej osodi. Od dne do dne je mraz huje pritiskal; vsa cesta, po katerej so bežali Francozi, bila je pokrita z mrličí in konjsko mrhovino. Vojaki so bili raztrgani, suhi in bleđi kakor smrt; nobeden ni imel več niti sablje, niti puške. Takó je v malo tednih razdrobila huda zima, grozovita lakota in vojno orožje razkačenih Rusov neštevilno francosko vojsko.

Ali ta nesreča prevzetnega Napoleona ni spravila v strah; kmalu je začel nabirati zopet novih vojnih močí. Zdaj stopijo proti njemu v zvezo avstrijski césar Franc II., ruski car in pruski kralj ter ga v odločilnej tri-dnevnej bitki pri Lipskem (16., 17. in 18. oktobra 1813. leta) popolnem premagajo in poženo nazaj na Francosko.

Avstrija stopivši iz tega boja, dobila je zopet vse dežele nazaj, katere jej je bil Napoleon poprej vzel.

* —

Savica in Triglav.

Savica, reka mlada,
Mej skálami bobní,
In staremu Triglavu
Besede govori:

„Oj Triglav, sivi Triglav,
Obrni si teló,
Da se mi ónstran tebe
Očí enkrat pasó!“
„Da zrem sosede tvoje,
Tolminskih gòr kopé,
Da s sestro svojo, Sočo,
V dol romam in v morjé!“

Smehljaje dé jej Triglav,
Slovenski velikán:
„Saj svet ni ónstran mene
Nič manj, ko tù krasán.

„Ko tù in tam so gòre,
Doline tù in tam;
In solnce z neba sije
Žarkó jim tam, ko nam.“

„Če bi i lepše bilo,
Ne žéli tjà si hčí:
Kar komur se prisódi,
•To voljno naj trpí!“

V. W.

* —